

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

**Голова Приймальної комісії
ректор Київського національного
університету імені Тараса Шевченка**

Володимир БУГРОВ

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

на здобуття ступеня вищої освіти – магістр

Освітній рівень – магістр

Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність – 052 «Політологія»

Освітньо-професійна програма – «Політологія»

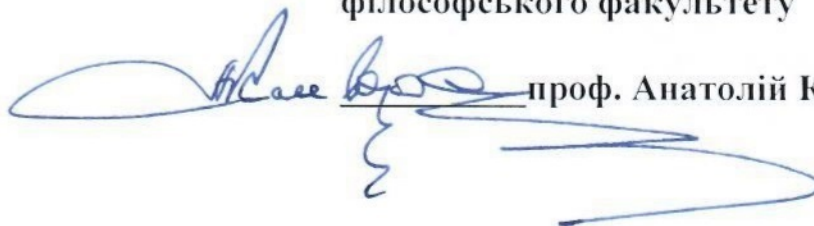
Форма навчання – Заочна

ФІЛОСОФСЬКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

«УХВАЛЕНО»

Вченою радою філософського факультету
протокол № 12 від 13 травня 2022 року

Голова вченої ради
філософського факультету

проф. Анатолій КОНВЕРСЬКИЙ

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

на здобуття ступеня вищої освіти – магістр

Освітній рівень – магістр

Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність – 052 «Політологія»

Освітньо-професійна програма – «Політологія»

Форма навчання - Заочна

Гарант програми

Петро ОЛЕЩУК

Завідувач випускової кафедри

(кафедри політології, політичних наук)

Петро ШЛЯХТУН

Олег БАТРИМЕНКО

Тема 1. Історія зарубіжних політичних учень

Політичні ідеї у країнах Стародавнього Сходу. Політичні вчення у Стародавній Греції. Політична етика Сократа. Вчення Платона про ідеальну державу. Вчення Аристотеля про політику та державу. Політична думка у Стародавньому Римі. Політичне вчення Цицерона. Особливості політичної думки епохи Середньовіччя. Політичні ідеї Томи Аквінського. Політико-правова думка Візантійської імперії. Кодекс Юстиніана. Особливості політичної думки Нового часу. Політичне вчення Н. Макіавеллі. Політичні ідеї утопічного соціалізму. Т. Гоббс про виникнення і сутність держави. Дж. Локк як основоположник класичного лібералізму. Ш.-Л. Монтеск'є про форми держави і поділ влади. Класичний лібералізм (Б. Констан, І. Бентам, А. де Токвіль). Ліберально-демократичні концепції у Північній Америці (Т. Джефферсон, А. Медісон). Вчення про державу і владу у філософії І. Канта. Органічна концепція держави Г. Спенсера. Політичні погляди Л. Гумпловича. Вчення про громадянське суспільство, державу та право у філософії Г. В. Ф. Гегеля. Політична філософія Ф. Ніцше. Критично-утопічний соціалізм. Марксистське вчення про політику, державу та владу. Концепції елітизму початку ХХ століття (Г. Моска, В. Парето, Р. Міхельс).

Тема 2. Історія української політичної думки

Особливості розвитку української політичної думки. Політичні погляди в Київській Русі. Слово про закон і благодать митрополита Іларіона. Політико-правові погляди Ярослава Мудрого. «Повчання» Володимира Мономаха. Українська політична думка литовсько-польської і польсько-козацької доби. Політичні погляди С. Оріховського-Роксолана. Політичні погляди І. Вишенського. Конституція П. Орлика. Політичні ідеї Кирило-Мефодіївського товариства (М. Костомаров, Т. Шевченко, П. Куліш). Ідея українського месіанізму М. Костомарова. Політичні погляди М. Драгоманова. Політичні погляди С. Подолинського. Політичні погляди І. Франка. Соціалістичний напрям української політичної думки першої половини ХХ ст. (М. Грушевський, В. Винниченко). Консервативний напрям української політичної думки першої половини ХХ ст. (В. Липинський, С. Томашівський, В. Кучабський). В. Липинський як ідеолог українського монархізму. Націоналістичний напрям української політичної думки першої половини ХХ ст. (М. Міхновський, Д. Донцов, М. Сціборський). Концепція інтегрального націоналізму Д. Донцова. Націонал-демократичний напрям української політичної думки першої половини ХХ ст. (С. Дністрянський, В. Старосольський, О. Борковський).

Тема 3. Методологічні аспекти науки про політику

Політологія як наука і навчальна дисципліна. Структура політології як науки. Формування і інституціоналізація політичної науки. Об'єкт і проблема предмету політології. Багатоконцептуальність як важлива риса політології. Основні категорії політології та проблема їх класифікації. Функції політології. Основні методи політологічних досліджень. Теоретичне та емпіричне у вивченні

політики. Філософсько-методологічні засади сучасної політології. Проблеми достовірності та статусу політологічного знання. Парадигми політології як методологічні засоби аналізу світу політики. Багатопарадигмальність політологічного знання. Місце політології в системі наук про суспільство. Особливості становлення та розвитку політичної науки в Україні.

Тема 4. Теорія політики.

Багатозначність явища політики. Проблема визначення політики та політологічні концепції її тлумачення. Політика як основне організаційно-регулятивне начало суспільного життя. Передумови політики як суспільного явища. Структура політики. Основні рівні, засоби та функції політики. Поняття суб'єкта політики та їх класифікація. Сутність та особливості політичної влади. Форми і методи здійснення політичної влади. Легітимність політичної влади. Легітимність як соціокультурний феномен. Легітимність та легальність. Основні механізми легітимації політичної влади. Соціальна обумовленість політики. Соціальна стратифікація і політика. Сутність та основні напрями соціальної політики. Соціальна справедливість як основна проблема соціальної політики. Етнонаціональні спільноти як суб'єкти і об'єкти політики. Етнонаціональні відносини в умовах незалежної України.

Системний вимір політики. Теоретичне моделювання політичних систем. Політична система суспільства як одна з головних категорій теоретико-політологічного аналізу. Структуризація, типологія та функціональне навантаження політичної системи суспільства. Основні тенденції розвитку сучасних політичних систем. Політична система України і перспективи її розвитку. Політика і держава. Держава як головний інститут політичної системи суспільства. Основні форми державного правління. Основні форми державного устрою. Поняття та типологія політичних режимів. Демократія як суспільне явище і наукове поняття. Інтегративний характер сучасних теоретичних концепцій про демократію. Основні політологічні концепції демократії. Політичні принципи демократії. Суперечливість та парадокси політичної демократії. Громадянське суспільство та його роль у функціонуванні сучасних демократичних держав. Сутність та основні ознаки правової держави. Взаємозв'язок правової держави та громадянського суспільства. Політичні партії як суб'єкти політики. Типологія політичних партій і партійних систем. Громадсько-політичні об'єднання та суспільно-політичні рухи у політичному житті суспільства. Теорія груп інтересів та груп тиску.

Особа і політика. Основні форми політичної участі. Політична соціалізація особи. Сутність та типологія політичного лідерства. Політичні еліти як суб'єкти політики. Класичні та сучасні концепції еліт. Проблема формування політичного лідерства та політичної еліти в сучасній Україні. Політична культура як елемент політичної системи. Історичні типи політичної культури. Сутність, структура та функції політичної свідомості. Політична ідеологія та її роль у політиці. Основні сучасні ідейно-політичні доктрини. Мораль і політика.

Сутність і структура політичного процесу. Основні типи політичних процесів. Трансформація і модернізація як політичні процеси сучасності. Сутність і основні типи політичних конфліктів. Сучасні способи та форми

розв'язання політичних конфліктів. Міжнародні відносини як складова світового політичного процесу. Сутність та основні функції зовнішньої політики держави. Основні цілі й засоби здійснення зовнішньої політики держави. Основні напрями зовнішньої політики української держави. Політика української держави в умовах глобалізації суспільно -політичного життя.

Тема 5. Прикладна політологія

Предмет і метод прикладної політології. Спільне і відмінне між прикладною та теоретичною політологією. Основні напрями досліджень прикладної політології. Сутність та різновиди політичної символіки. Конвенціональний характер політичних символів. Основні різновиди політичних символів. Специфіка мови як одного із засобів політики. Характерні риси політичної мови. Політичний дискурс як практика мовних комунікацій в політиці. Демократичний та недемократичний політичний дискурс. Сутність політичного аналізу. Методи та методики політичного аналізу. Сутність та теоретичні засади політичного прогнозування. Основні принципи та наукові засади політичного прогнозування. Методи та етапи політичного прогнозування. Сутність, структура та типологія політичних рішень. Методи розробки та прийняття політичних рішень. Оптимальність та ефективність політичних рішень. Особливості політичного маркетингу та політичного менеджменту. Політична діяльність як основний об'єкт дослідження прикладної політології. Чинники політичної діяльності. Специфіка масової поведінки у політиці. Психологічні чинники масових політичних дій. Маніпулятивний характер політики. Сутність політичного маніпулювання. Міфотворчість як основне знаряддя політичного маніпулювання. Популізм як політична технологія. Проблеми протидії політичному маніпулюванню. Реклама, пропаганда та агітація в політичних процесах.

Фаховий вступний іспит буде відбуватися письмово у дистанційній формі

Критерії оцінювання

Екзаменаційний білет складається із 4-х питань.

Кожне питання оцінюється максимально в 50 балів, відповідно максимальна оцінка відповіді за білетом складає 200 балів.

41 - 50 балів – відмінна відповідь на питання, виконання роботи лише з незначною кількістю помилок

31 - 40 балів – відповідь вище середнього рівня з кількома помилками

21 - 30 балів – відповідь в загальному правильна, але з певною кількістю грубих помилок на підставі інформації електронних пошукових систем

11 - 20 балів – відповідь зі великою кількістю недоліків, що дається на підставі загальної ерудиції

0 - 10 балів – відповідь задовольняє мінімальним критеріям знань або свідчить про повну відсутність знань